

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย ระดับระดับการส่งเสริม และระดับอุปสรรคของปัจจัยการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริม และระดับอุปสรรคของปัจจัย การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดนครนายก จำนวน 242 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

ภาพรวมของครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ว่า

1.1 ด้านการได้รับการนิเทศจากผู้บริหาร/หัวหน้ากลุ่มฯ อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสนับสนุนการเลือกใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้และเครื่อง โสตทัศนูปกรณ์ตรงกับความต้องการ การได้รับความรู้ในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา การได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้นำมาใช้ในการเรียนการสอน การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือครูในการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกการใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือครูในการค้นคว้านวัตกรรมตามธรรมชาติวิชา การได้รับการนิเทศหัวข้อการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ การให้คำปรึกษาในการ

วิจัยและพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการนิเทศพัฒนาสื่อ แหล่งการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามลำดับ

1.2 ด้านนโยบายของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนมีมาตรการในการสนับสนุนให้มีศูนย์สื่อการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุน /ส่งเสริมการใช้สื่อ - แหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีการกำหนดโครงการในการพัฒนาสื่อ แหล่งการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีทิศทางการพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ทุกปีการศึกษา โรงเรียนสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อ-แหล่งการเรียนรู้แก่ครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โรงเรียนจัดกิจกรรมเผยแพร่สื่อ แหล่งการเรียนรู้ ตามลำดับ

1.3 ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ครูเสนอแนวความคิด การสร้างสื่อ-แหล่งเรียนรู้ จัดตั้งอำนาจความสะดวกเพื่อการผลิต การจัดทำและจัดทำสื่อ แหล่งการเรียนรู้ และสนับสนุนให้มีการใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอน ระหว่างเพื่อนครูด้วยกันและระหว่างสถาบัน ตามลำดับ

1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง (เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตและจัดหา และมีวัสดุ อุปกรณ์ ที่ทันสมัย เพื่อดึงดูดให้ครู ผลิตสื่อและจัดทำแหล่งการเรียนรู้ ตามลำดับ

1.5 ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับส่งเสริม ปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อและแหล่งการเรียนรู้ในหน่วยงาน การสนับสนุนจัดหางบประมาณการผลิตสื่อและแหล่งการเรียนรู้จากภายนอก และงบประมาณในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเผยแพร่ความรู้ และทักษะแก่นักเรียนตามลำดับ

2. ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยที่เป็นอุปสรรคการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

ภาพรวมของครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยที่เป็นอุปสรรคการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเป็นอุปสรรคมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปผลได้ว่า

2.1 ด้านการได้รับการนิเทศจากผู้บริหาร/หัวหน้ากลุ่มฯ ภาพรวมอยู่ในระดับเป็นอุปสรรคมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อ แหล่งการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ การให้คำปรึกษาในการวิจัยและพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ การได้รับ

การนิเทศหัวข้อการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ การให้คำปรึกษา และช่วยเหลือครูในการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกการใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การได้รับความรู้ในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการ ปฏิรูปการศึกษา การให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือครูในการค้นคว้านวัตกรรมตามธรรมชาติวิชา การได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้นำมาใช้ในการเรียนการสอน และการสนับสนุนการ เลือกใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้และเครื่อง โสตทัศนูปกรณ์ตรงกับความต้องการ

2.2 ด้านนโยบายของโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่เป็นอุปสรรค ระดับความคิดเห็น มาก คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมเผยแพร่สื่อ แหล่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ระดับความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่เป็นอุปสรรคระดับปานกลาง พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับมาก ไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อ-แหล่งการเรียนรู้แก่ ครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โรงเรียนมีทิศทางในการพัฒนาสื่อและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทุกปี การศึกษา โรงเรียนมีการกำหนด โครงการในการพัฒนาสื่อ แหล่งการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุน /ส่งเสริมการใช้สื่อ-แหล่งการเรียนรู้ และโรงเรียนมี มาตรการในการสนับสนุนให้มีศูนย์สื่อการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.43, 3.41, 3.20, 3.18, และ 3.17 ตามลำดับ

2.3 ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับอุปสรรค มาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สนับสนุนให้มีการใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอน ระหว่างเพื่อนครูด้วยกันและระหว่าง จัด สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการผลิตการจัดทำและจัดหาสื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการเปิดโอกาสให้ ครูเสนอแนวความคิด การสร้างสื่อ-แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (รายการที่เป็นอุปสรรคมาก คือ มีวัสดุ อุปกรณ์ ที่ทันสมัย เพื่อดึงดูดให้ครูผลิตสื่อและจัดทำแหล่งการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 รองลงมา คือ ได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตและจัดหา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ตามลำดับ

2.5 ด้านงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91) เมื่อพิจารณาราย ข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับอุปสรรค มาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ งบประมาณในการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเผยแพร่ความรู้ และทักษะแก่นักเรียน การสนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ภายนอก และการสนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อและแหล่งการเรียนรู้ใน หน่วยงาน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ระดับการส่งเสริม และระดับอุปสรรคของปัจจัยการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยส่งเสริม และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นการส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนทั้ง 5 ด้าน คือ การได้รับการนิเทศจากผู้บริหาร/หัวหน้ากลุ่ม ด้านนโยบายของโรงเรียน ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับให้การส่งเสริมปานกลาง และพบว่าค่าเฉลี่ยด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร และด้านนโยบายของโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร ปาระแก้ว (2542) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนของครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนของครู อาจารย์ คือ วัสดุอุปกรณ์ และนโยบายของสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้สื่อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นवलพรรณ ไชยมา (2552) ได้ศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้สื่อการสอนของอาจารย์สถาบันการพลศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ กำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน และกำหนดให้การใช้สื่อ การผลิตสื่อการสอนซึ่งเป็นภาระงานหนึ่งที่ผู้สอนต้องปฏิบัติ

จากการศึกษาแสดงให้เห็นถึง ปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ดังนี้

1.1 ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนและการกำหนดให้การใช้สื่อและการผลิตสื่อการสอนเป็นภาระงานหนึ่งที่ผู้สอนต้องปฏิบัติ

1.2 ควรจะมีนำเสนอข้อมูลและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สื่อการสอน เพื่อให้ผู้สอนเกิดความสนใจและปรับแนวคิดหรือเจตคติของครูผู้สอนที่มีต่อสื่อการสอน อันจะเอื้อประโยชน์ต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และเป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำสื่อการสอนไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้เพิ่มขึ้น

1.3 ควรสนับสนุนให้ผู้สอนได้รับการฝึกอบรม สัมมนาและศึกษาดูงานเกี่ยวกับนวัตกรรมและสื่อการสอนใหม่ๆ เพื่อให้ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของการใช้สื่อ

การสอน และครูสอน ได้เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการใช้และผลิตสื่อการสอนให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพที่จะนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

1.4 ควรส่งเสริมและให้แรงจูงใจกับผู้สอนที่ทำการผลิตหรือนำสื่อการสอนมาใช้ ประกอบการเรียนการสอน โดยการรางวัลหรือการชมเชย รวมถึงการนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติการสอนของครูผู้สอนอย่างเต็มความสามารถ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่เป็นอุปสรรคการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนทั้ง 5 ด้าน คือ การได้รับการนิเทศจากผู้บริหาร/หัวหน้ากลุ่มฯ ด้านนโยบายของโรงเรียน ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ จากผลการศึกษาพบว่า ด้านนโยบายโรงเรียน เป็นอุปสรรคระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นवलพรรณ ไชยมา (2552) ได้ศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้สื่อการสอนของอาจารย์สถาบันการพลศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน และสนับสนุนให้ผู้สอนได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการใช้และผลิตสื่อการสอนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพที่จะนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น ด้านการได้รับการนิเทศจากผู้บริหาร/หัวหน้ากลุ่มฯ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ เป็นอุปสรรคระดับมาก ซึ่งผลการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศรี มุสโทธิ (2541) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสื่อการศึกษา คือ การจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรขาดทักษะในการผลิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ที่แตกต่างกัน ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด
2. ควรมีการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการผลิต และการใช้สื่อการสอนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยใช้อินเทอร์เน็ต ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ที่แตกต่างกัน ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด